

ועל פי זה מבארת הגמרא את הטעם שפיגל במנחה אינו מטמא טומאת אוכלין לרבי שמעון:

והא פיגל במנחה נמוי, הרי אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא כי פיגול אסור בהנאה, ולכן אינו מקבל טומאת אוכלין.⁽⁶⁾

ומקשינן עלה: **אי הכי** — שמטעם אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים, אינו מקבל טומאת אוכלין — **בשר בחלב נמוי תיפוק ליה** שהוא מקבל טומאת אוכלין משום **שאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא**, שהרי לדעת רבי שמעון אין בשר בחלב אסור בהנאה, ולמה הצרך רבי שמעון לטעם שהיתה לו שעת הכושר!?⁽⁷⁾

דהרי תניא:

רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי

שהוא עכשיו אסור בהנאה — **שהוא מטמא טומאת אוכלין, הואיל והיתה לו כבר שעת הכושר לקבל טומאה לפני שנאסר משום בשר בחלב**; מה שאין כן בכל השאר, שמעולם לא היתה להם שעה שהיו ראויים לקבל טומאה.⁽⁴⁾

ואמר רב אסי אמר רבי יוחנן:

מאי טעמא דרבי שמעון, משום שנאמר [ויקרא יא לט]:

”מכל האוכל אשר יאכל ... יטמא [אם נגע בו שרץ]”, ולכן אמר הכתוב **”אשר יאכל”** כדי ללמד:

אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים [לגוי] **קריו אוכל, אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים ומשום שהנאתו אסורה עליך, אינו קריו אוכל, ואינו מקבל טומאה כשאר אוכל.**⁽⁵⁾

5. כתבו התוספות, שעולה מטמאת טומאת אוכלים אפילו לרבי שמעון, כיון שראויה היא למזבח ואכילת מזבח שמה אכילה, ראה שם.

6. משמעות לשון הגמרא הוא, שרק משום שזה הוא טעמו של רבי שמעון, לכן פיגל במנחה אינו מטמא טומאת אוכלין; אך זה צריך תלמוד, כי יהיה טעמו של רבי שמעון מה שיהיה, הרי ודאי משום איסור הנאה הוא דאינו מטמא, ואם כן פיגל במנחה שהיא אסורה בהנאה אינה מטמאת טומאת אוכלין לרבי שמעון.

7. [יש לעיין מאי “אי הכי”, והרי אף לו יהא שמטעם אחר הוא, תיקשי כן, כיון שבהכרח טעמו של רבי שמעון משום איסור הנאה, ובשר בחלב אינו אסור בהנאה].

4. א. **ביאר רש”י**, ששור הנסקל לא היתה לו שעת הכושר, משני טעמים: א. דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת, כלומר, שהיה אסור משום אבר מן החי; ב. ולטומאה נמי לא חזיא מחיים, כלומר, אף אם לא היה בזה איסור, מכל מקום הרי לא היתה לו שעה שראוי הוא לקבל טומאה, שאין בעלי חיים מיטמאין; וכן צריך לומר גם בציפורי מצורע; ומיהו ביאורו הראשון של רש”י מחדוש, כי מחיים לא היה בזה איסור הנאה רק איסור אכילה, ומטעם זה לבד ראוי הוא לקבל טומאה, כי אוכל שאתה יכול להאכיל לאחרים הוא.

ב. **עוד כתב רש”י**, שבשר בחלב נקרא היתה לו שעת הכושר, משום שלאחר שריית הבשר בחלב עדיין הוא מותר בהנאה עד שלא נתבשל, וביאור דברי רש”י אלו, ראה לקמן בהערה.